



Vzácná návšteva v našej obci



Vo Veľkonočný týždeň do našej obce zavítal vzácny človek. Dr. Bernhard Ertelt, z mestečka Absam, Tirolsko, Innsbruck s jeho blízkymi. Je späť s našou obcou a myslím si, že pri každej myšlienke na svoju matku, spomenie si na našu ale aj jeho obec. Spoznal som ho v roku 2007. Zazvonil mi telefón, ozvala sa slovenčina, ktorá prezrádzala o jej nositeľovi, že nie je jeho rodným jazykom. Učil sa ju až

neskôr, keď už ovládal množstvo iných jazykov a po slovensky sa zdokonaľoval čítaním matkinej modlitebnej knižky a neskôr aj z našich obecných novín Ozveny, ktorú mu pravidelne zasielame. V telefóne mi vtedy povedal o našej obci, ale najmä o kaplnke muzikantského cechu. Jeho vzťah k hudbe, ktorú má po svojom otcovi, vyústil do rozhodnutia zaslať finančný dar našej obci na rekonštrukciu kaplnky. Dar vo výške 100 000 Sk pomohol k zachovaniu nášho dedičstva pre budúce generácie. Už za niekoľko mesiacov po telefonáte som sa mohol za dar pánovi Dr. Bernhardovi Erteltovi v mestečku Absam osobne poďakovať.



Dr. Ertelta som prijal v našej obradnej miestnosti, kde pri tejto príležitosti vykonal zápis do našej pamätnej knihy. Stretnutia sa zúčastnil aj vdp. Michal Marlenga, ktorý na prosbu Dr. Ertelta bude slúžiť omšu za jeho matku. Na jeho prianie sme navštívili aj náš kostol, kde si zaspomínal na svoje detstvo a na svoju matku, ktorá sem chodievala. Ako tak sedel pred oltárom začal odriekavať modlitbu „Otče náš ...“ najprv po slovensky, potom latinsky, hebrejsky, nemecky, arabsky, Na otázku, koľko ovláda jazykov by bola na mieste otázka, koľko jazykov neovláda. Vzácny, výnimočný a skromný človek, ktorý sa onedlho dožíva krásnych 93 rokov.

Pán Dr. Bernhard Ertelt venoval finančný dar pre naše obecné noviny, za čo mu veľmi pekne ďakujem.

starosta



Separovanie v obci

Nový Zákon o odpadoch č. 79/2015 priniesol zásadnú zmenu z pohľadu financovania separovania. Výrobcovia uvedených výrobkov, ako sú **obaly, neobalové výrobky, elektrozariadenia, batérie a akumulátory, pneumatiky a vozidlá**, sú povinní postarať sa o svoj výrobok po celú dobu jeho životného cyklu, výroba – spotreba – vznik odpadu. Výrobca je teda povinný uhradiť skutočné náklady (vzniknuté so zabezpečením zberu, prepravy, prípravy na opätovné použitie, zhodnotenia, recyklácie, spracovania a zneškodnenia oddelene vyzbieraného odpadu). Podmienkou uhrádzania nákladov je, že v separovaných zložkách sa nebude nachádzať komunálny odpad. A ten sa bežne v kontajneroch na plasty nachádza.

V našej obci sa dňa 16. 2. 2016 uskutočnila analýza separovaného zberu. Zberné vozidlo odviezlo obsah kontajnerov na triediacu linku na Podbreziny. Obsah bol vysypaný na podlahu v hale a zamestnanci ho ručne pretriedili. Bolo zistené (viď tabuľka, foto), že v našich kontajneroch sa nachádzalo 45,81 % komunálneho odpadu. Ponechať tento stav by, pre vás občania, znamenalo ďalšie navyšovanie poplatku za odpad.

Na základe tejto skutočnosti sa obecné zastupiteľstvo zaoberalo možnosťou ako skvalitniť separovaný zber v obci. Stále sa opakujúci problém vysokého podielu komunálneho odpadu v kontajneroch na separovanie inicioval zmenu v zavedení tohto zberu. V našej obci bol zavedený separovaný zber plastov do 1100 l (žltých) kontajnerov do 2.3.2016. Po tomto termíne boli uvedené kontajnery odvezené zo zberných miest a každá domácnosť obdržala 120 l žlté vrece na zber plastov a ďalších obalov, ktoré je možné týmto spôsobom separovať. Pri nájomných bytovkách a u niektorých právnických osobách zostal spôsob separovaného zberu do 1100 l kontajnerov zachovaný. Očakávame, že týmto adresným separovaním sa zníži podiel komunálneho odpadu v plastoch na minimum. Je zavedený mesačný cyklus zberu vriec. Najbližší vývoz bude **26. 4. 2016**. Pokiaľ niektorým občanom nebude stačiť jedno vrece, môžu vyložiť aj ďalšie podľa potreby. Žiadame občanov, aby používali iba plastové vrecia a nie iný obal (kartónové krabice,....)

starosta



• Časť kontajnerov s komunálnym odpadom



• Farby a znečistené obaly

Analýza plastov zo dňa 16.2.2016

Celkové množstvo zvozu: 1 120 kg		
Názov zložky odpadu	Množstvo v kg	% vyjadrenie
Plasty	423,7	37,83
Kovy	89,49	7,99
Tetrapaky	65,74	5,87
Spolu	578,93	51,69
Zložky komunálneho odpadu, ktoré nepatria do plastov, ale sa zhodnocujú		
Papier a kartón	0,00	0,00
Sklo	28,00	2,50
Spolu	28,00	2,50
Zhodnotenie spolu	606,93	54,19
Zložky komunálneho odpadu, ktoré nepatria do plastov a zneškodňujú sa		
Zmesový komunálny odpad	513,07	
Spolu	513,07	45,81

Oznam pre majiteľov chat

Dňa 2. 3. 2016 došlo v obci k zmene spôsobu separovaného zberu. To si vyžaduje, aby ste sa aj vy, majitelia chat zodpovedne zapojili do tohto zberu. Pre zber komunálneho odpadu z chat sú vyčlenené kuka nádoby vo dvore obecného úradu. Na separované zložky sú vyčlenené 1100 l žlté kontajnery taktiež vo dvore obecného úradu. V mnohých chatách sa poskytuje ubytovanie, čo vo väčšine prípadov znamená, že žiadne triedenie a separovanie odpadov sa nevykonáva. Za se-

parovanie však bude zodpovedať majiteľ chaty. Dvor obecného úradu je monitorovaný kamerovým systémom, čo umožní kontrolu nakladania s odpadmi.

Žiadame majiteľov chat, aby svojim prístupom k odpadom a separácii pristupovali zodpovedne. Obec má na svojom území zavedený separovaný zber, čo jej umožňuje využiť všetky zákonné prostriedky na jeho uplatnenie.

starosta

4. apríla prišla sloboda



Pred 71. rokmi prišla potichu sloboda. Doznela strelba a výbuchy granátov. To ticho vytiahlo ľudí z domov a pivníc kde sa skrývali. Dohasili dymiace humná, ranených zaviezli do nemocnice, mŕtvych pochovali.

Šťastní, že vidia živých susedov, začali s odminovaním polí, aby mohli siať. Následky a hrôzy vojny sa však nedali odstrániť zo dňa na deň. Šťastie sa miešalo so

slzami žiaľu, veď vojna si vyžiadala životy ľudí. Na cintoríne pribudlo 38 hrobov našich občanov.

V chotári obce našlo smrť 21 československých vojakov a viac ako 100 ukrajinských a ruských vojakov. Hrozná bilancia. Sloboda prišla potichu v kvapkách ich krvi.

A.Oišovská

Našli sme domov v Bobrovci /zo spomienok /

Bola vojna. Strašná II. svetová vojna, ktorá okrem nesmiernych obetí na životoch a množstva zranených a zmrzačených vojakov zasiahla svojou tragickou stránkou aj civilné obyvateľstvo. Odohrávali sa aj nespočetné ľudské tragédie a aj pokusy uniknutia rodín z prostredia vojenských bojov na našom území.

Jednou z takých rodín, ktorá postúpila onú strastiplnú anabázu bola rodina Jána Rataja s manželkou Máriou, dcérami Máriou Sninčákovou /rod. Ratajová/, mladšou dcérou Júliou a najmladším synom Tomášom /nar. 9.4.1932/, zaťom Andrejom Sninčákom a vnukom Vladimírom /nar. 23.9.1942/, vtedy dvojročným, ktorí bývali v Udavskom, kde Mária Sninčáková bola učiteľkou na Obecnej škole. Tak sa stalo, že s nimi spolu putoval aj otcov priateľ z Udavského.



• strýko Tomáš so mnou v Udavskom cez prázdniny

Po vyčerpávajúcej ceste, vozom do Strážskeho, vlakom do Košíc a následne do Liptovského Mikuláša až nakoniec sme v jeseni /niekedy v októbri 1944/ dorazili vozom do Bobrovca. Bobrovec sa stal útočiskom pred postupujúcim frontom. Ubytovanie sme našli u rodiny J. Raka-Račka. Dlhú sme žili relatívne pokojne u tejto rodiny, ktorá sama mala 3 deti /Vilmu, Milana a Máriu/. Ja ako najmladšie dieťa som bol stredobodom pozornosti. Nechápaním strasti vojny zapadol som do novej rodiny. Starý pán Rak-Račko si ma obľúbil tak, že mi z dreva vystrúhal koníka, na ktorého sa v obrysoch pamätám a aj pri septembrovej návšteve mi ho pripomenula manželka zosnulého Milana Raka, že ho majú v stodole schovaného. Dojalo ma to. Až pri návrate domov do Senca som si uvedomil, že som prepásol túto neobyčajnú príležitosť

vidieť pre mňa neobyčajnú spomienku tohto dreveného koníka, s ktorým som sa denne hrával na humne. Možno, že nepreženiem, že by som ho rád ukázal svojim vnukom. Dúfam, že sa nájde príležitosť ešte raz navštíviť rodinu Milana Raka a získať ho pre moju rodinu ako historický a predovšetkým ľudský artefakt. Snáď ho nevyhodí.

V tých časoch panovala medzi domácimi obyvateľmi a imigrantmi vzácná súdržnosť. Bol som stredobodom pozornosti a aj susedka pani Kovačičová mi nosievala takmer každý deň jedno vajíčko na spestrenie stravy, ktorá bola primeraná vojnovým podmienkam.

Výpočty našej rodiny, teda deda Rataja nevyšli v tom, že bojové operácie minuli Nižný Hrabovec a udiali sa práve v Bobrovci. Z rozprávania rodičov boli to kruté boje. Na jednej strane nemecká okupačná armáda a na druhej strane Červená armáda, ktorej súčasťou bola Československá Svobodová armáda. Najťažšie boje boli začiatkom apríla 1945, kde bolo mnoho vojakov zranených aj mŕtvych. Aj môj otec s priateľom z Udavského znášali ranených do pivnice, kde si ich po ošetrení prevzala armáda. Medzi nimi sa nachádzali aj neskoršie významní ľudia ako napr. budúci predseda Slovenského zväzu výrobných družstiev v Bratislave Ing. Peter Poruben. Keď bola delostrelecká paľba, tak sme všetci boli ukrytí v pivnici, kde črepina zasiahla môjho strýka Tomáša, ktorý dlho bojoval s otravou krvi o svoj mladý život. V tomto nerovnom boji nakoniec podľahol, zomrel a bol 27.4.1945 pochorovaný na miestnom cintoríne. Ja



• Tomášov Ratajov hrob v súčasnosti

som mal viac šťastia, lebo som mal iba popálený malíček.

Po vojne sme často s tetou Júliou navštevovali hrob Tomáša Rataja a zároveň aj rodinu J. Raka – Račka ako prejav vďačnosti za ich poskytnutie náhradného domova našej rodine počas vojny.

Keď už bola teta Júlia v pokročilom veku, tak som s bratom Mariánom a aj sám, či s mojou manželkou

navštívili tie pamätné miesta a rodinu Rakových vrátane dcér Vilmy, Márie a ich syna Milana.

Pri poslednej návšteve sme sa na Obecnom úrade v Bobrovci dohodli aj na eventuálnej oprave hrobu /križa/ a jej úhrade, ako aj na predplatení hrobového miesta na ďalších 20 rokov.

Ing. Vladimír Sninčák

Zrodíš sa a umieraš (10. pokračovanie)

Zo zázpisnice zo dňa 17. 4. 1945 sa dozvedáme o nasledujúcich prípadoch, že Nemci sa skrývali pod civilné obleky. U Gregora Blahunku sa zdržoval nemecký vojak, ktorý mal pod rovnošatou civil, košeľa bola taktiež civilná. Toto bol tankista. Taký istý prípad bol u Hicov, tento bol gulometčík. Ďalší nemecký vojak zdržiavajúci sa u Jozefa Blahunku mal na sebe štrkové nohavice, civilné čižmy a civilnú košeľu s kravatou. Na vrchu polovojenskú jubku. U Petra Osadského na pôjde bola nájdená po prvom útoku celá nemecká rovnošata. V čom ostal tento vojak? Iste mal na sebe civil. Nemeckí vojaci prezlečení do civilu nosili svojim nemeckým spolubojovníkom jedlo aj do veže bobroveckého kostola, kde mali Nemci pozorovateľňu. Ďalšia skutočnosť je aj toto: dňa 3. marca t.r. viezol Rudolf Tkáč ml. a Karol Machaj dvoch našich civilov a dvoch čsl.vojakov ťažko zranených do nemocnice, ale na konci obce ich zastavili Nemci a pod menom partizánov za humnom Štefana Ogáryho orabovali a zastrelili. Zahrabali ich do hnoja a my sme sa nesmeli k nim hlásiť, aby sa nepomstili na obci a ich príbuzných.



RUDOLF TKÁČ ml.
8.1.1922

Civil, člen Červeného kríža.
Zajatý Nemcami keď na bojisku poskytoval pomoc raneným vojakom 1.čs. armádneho zboru.
Zastrelený v Bobrovci
4. 3. 1945



KAROL MACHAJ
31.5.1918

Civil, člen Červeného kríža.
Zajatý Nemcami keď na bojisku poskytoval pomoc raneným vojakom 1. čs. armádneho zboru.
Zastrelený v Bobrovci
4. 3. 1945

Po troch týždňoch sme ich ako neznámych museli pochovať. To by bolo na vysvetlenie tých zlých chýrov, čo kolujú o Bobrovci. Tomuto dopomohli aj trosky Slovensko-nemeckej vlády svojou propagandou, ktorá bezočivo vychvaľovala ako sa hrdinsky Bobrovec zapojil a pomáhal týmto hitlerovským hyenám. Je zaujímavé samo o sebe to, že za augustového národného povstania nás protivníci volali len obcou partizánskou a za nemeckého obsadenia o nás ináč nehovorili, len že sme všetko partizáni a že ešte aj tie skaly sú partizánske. K týmto očierneniam našej obce prispeli veľkým dielom aj evakuanti, ktorých sme mali u nás asi 780. Z tých mnohí sa neznášali so svojimi spolubývajúcimi, taktiež žiadali od našich spoluobčanov potraviny a pod. Keďže sme ich nemohli dávať, tak sa na nás vypomstili tak, že tieto nepravdivé správy o nás rozširovali. Nechceme ale týmto obviňovať všetkých evakuantov, boli tu ľudia, ktorým by bolo hriechom ublížiť, stačí takýchto záškodníkov 10 a už je oheň na streche. Toto všetko čo sme tuná uviedli je overené svedkami a každý záujemca sa môže o tom presvedčiť. V Bobrovci dňa 17. 4. 1945 podpísaní vlastnoručne uvedení svedkovia. Ospravedlnenie za oblievanie čsl.vojaka horúcou vodou, z ktorého bola obvinená jedna z našich žien tu ale nenájdeme. Skutok sa opravdivo stal a žena bola z tohto skutku vypočúvaná v dome u Spilých za sochou sv.Jozefa. Predstavitelia obce jej pomohli dostať sa z ťažkostí, ktoré si nechtiac týmto skutkom spôsobila. V Bobrovci bolo vtedy totiž bežným zvykom vylievať akúkoľvek použitú vodu, horúcu a či studenú rovno z dverí na ulicu a o tomto oblievaní vojakovi by sa dnes povedalo, že bol len v nesprávnom čase na nesprávnom mieste. Keďže ani v tomto prípade nešlo o zlý úmysel všetko sa týmto vysvetlilo. Vzadu pri múranci nášho cintorína môžeme aj po 70. tich rokoch od vojnových udalostí nájsť hroby tých, ktorí prišli o život: dvojhrôb partizánov Cebanov Ivan – Rus a Machánek Jiří – Čech, Tomáša Rataja a Emila Králíka, manž. Margitu a Jozefa Zemanovcov, otca a syna Tkáčovcov, Metoda Kozáka a Pavla Hudáčka.

Nezabudnime na tých čo zomreli vo vojne preto, aby sme my lepšie žili.

Eubo Včela

APIS MELLIFERA



Je latinský názov pre „včelu medonosnú“, ktorá žije na našej zemi od nepamäti. Najskôr žila len divo v prírode. Človek keď zistil aký chutný a zdravý produkt vytvára, začal jej ho najskôr „kradnúť“ z jej príbytkov v dutinách stromov alebo skalných dutinách. Postupne sa naučil jej príbytky sám vytvárať a začal ju „chovať“ doma. O domestikácii, či inak povedané zdomácnení alebo skrotení, sa v prípade včiel nedá jednoznačne povedať. Človek ako som už spomenul, jej môže maximálne zhotoviť úl a do určitej miery vplývať na jej rozvoj, správanie a vlastnosti, ale opakujem len do určitej miery.

Včela je fascinujúci živočích, ktorý vytvára úžasné spoločenstvá, v ktorých žije. Poriadok, organizáciu a dodržiavanie hierarchie v týchto spoločenstvách jej môže závidieť väčšina ostatných živočíchov vrátane človeka a to isté platí aj pre jej zmysly a pudy, ktorými sa riadi. Na svete nielo snád' pracovitejšieho tvora ako je včela. O ešte mnohých jej ďalších výnimočnostiach však neskôr.

Pre nasledujúce riadky ma inšpirovalo dielo „Príručka včelára“, ktoré napísal americký pastor, učiteľ a včelár Lorenzo Lorraine Langstroth, žijúci v 18. storočí. Vo svojom diele okrem iného píše:

„Stvoriteľ vytvoril včelu pre potreby človeka rovnako, ako to urobil s koňom či kravou. V ranných dobách sveta, ba až donedávna, bol med takmer jediným prírodným sladidlom a sľub krajiny oplývajúcej mliekom a medom (Exodus 3,17) mal teda význam, ktorého plný dosah si uvedomujeme len ťažko. Medonosná včela bola preto stvorená nielen so schopnosťou ukladať nektár pre svoju vlastnú potrebu, ale aj s istými vlastnosťami, ktoré ju predurčovali aj k práci pre človeka. Keby včela nemala tak potrebnú, pritom však hrozivú zbraň na útok i na obranu, mohlo by sa na včelárstvo vrhnúť množstvo ľudí, ktorí sa ale obávajú mať s ňou čokoľvek spoločného. Pokiaľ však človek včelám porozumie a naučí sa správne ich ošetrovať a zachádzať s nimi, nehrozí mu žiadne riziko že sa rozdráždia, nebodaj dokonca zaútočia. Samozrejme človek nemôže ovplyvniť prírodné podmienky, ktoré môžu včely podráždiť a spôsobiť ich útočnosť, čo sa však stáva v priebehu roka veľmi zriedkavo.“

Rod včely sa delí na včelu medonosnú, včelu východnú, včelu celebskú, včelu sundskú, včelu sabašskú a ďalšie podrody ako včelu obrovskú, skalnú, kvetnú a ďalšie. Včela medonosná má z nich najväčšiu úžitkovosť a existuje ešte aspoň 29 jej poddruhov ako napr. včela vlašská, grécka, kranská, ruská atď. V našich končinách žije prevažne včela kranská (kranka). Úžitkovosť včiel spočíva predovšetkým v jej produktoch, ktoré vytvára. Sú to hlavne med, včelí vosk, materská kašička, peľ, propolis ale aj včelí jed. Popísať význam, vlastnosti a použitie týchto produktov by vydalo na samostatný článok, takže o tom možno inokedy. Snád' len toľko, že všetky tieto produkty majú pre človeka priaznivé a liečivé účinky. Hádám ešte viacej dôležité v úžitkovosti včiel sú ich opeľovacie schopnosti, ktoré zabezpečujú aby rastliny mali dostatok kvalitných plodov. Tieto

schopnosti majú ročnú hodnotu 153 miliárd eur, čo predstavuje 9,5 % hodnoty celosvetovej poľnohospodárskej produkcie. Tvrdí to nová štúdia francúzskych a nemeckých vedcov, ktorá sledovala závislosť 100 plodín od opeľovania. Vedci varujú, že bez týchto opeľovacích schopností včiel nebudú dodávky ovocia, zeleniny a povzbudzujúcich zŕn, ako sú káva a kakao, pokrývať dopyt. Upozorňujú na kritické znižovanie včelstiev v USA a Európe. Do niektorých oblastí ich musia dokonca dovážať. Prítom až 70 % hlavných plodín pre ľudskú výživu vo svete závisí od opeľovania. „Ak vyhynú včely, ľudom ostávajú štyri roky života. Žiadne včely – žiadne opeľovanie – žiadne rastliny – žiadne zvieratá – žiadny človek viac.“ To je citát Alberta Einsteina, ktorý v poslednom období často zaznieva pri zmienke o budúcnosti ľudstva v súvislosti so životným prostredím.

A teraz niekoľko zaujímavostí zo života včiel. Viete že:

- Včelie spoločenstvo tvoria kráľovná, robotnice a trúdi. Kráľovná kladie do buniek vajíčka čím zabezpečuje pretrvávanie rodu. Robotnica po vyliahnutí kŕmi plod a kráľovnú, stavia včelie dielo, spracúva nektár a mení ho na med, stráži úl a od 20-teho dňa sa stane lietavkou a znáša nektár. Jedinou úlohou trúdiv je oplodniť kráľovnú počas svadobného letu.
- Vývoj matky trvá 16,5 dňa, včely 21 dní a trúda 24 dní.
- Kráľovná žije 2-5 rokov, robotnica 1-9 mesiacov, trúd 60-100 dní.
- Dolet včiel pri znášaní nektáru je 1,8-3,6 km, inak až do 6 km.
- Včely medzi sebou komunikujú prostredníctvom vône a tanca.
- V lete žije v jednom úli 40 000-70 000 včiel.
- Včely nikdy nespia, iba občas odpočívajú.
- Včely lietajú priemernou rýchlosťou 21-24 km/hod.
- Včela máva krídlami rýchlosťou 180-tich mávnutí za sekundu – to je bzúčanie.
- K nazbieraniu 0,5 kg medu pracuje 556 včiel celý život.
- K nazbieraniu 0,5 kg medu včely nalietajú viac ako 57 000 km.
- K nazbieraniu 0,5 kg medu včely navštívia približne dva milióny kvetov.
- K nazbieraniu 0,5 kg medu musí jedna včela vylietieť 1600 krát z úľa a pri každej ceste nalieta viac ako 10 km.

Áká je prvá pomoc pri bodnutí včelou? V prvom rade vybrať žihadlo a to tak, že ho podoberieme nechtom aby sme ho nestlačili, lebo tým vytlačíme z neho zvyšok jedu do nášho tela. Ak žihadlo nevyberieme ono je schopné sa ešte viacej zavrtáť a vypustiť zvyšok jedu. Čím rýchlejšie to urobíme tým menej jedu dostaneme a tým menšie sú príznaky. Ak je to možné, tak postihnuté miesto chladit' najlepšie ľadovým obkladom. Následne potriet' napr. Fenistylom, keď nie je iné tak pomôže čiastočne aj ocot. Cibul'a nič nepokazí, ale ani nepomôže. Ľudia alergickí na včelí jed potrebujú ihneď pomoc lekára, ak nemajú

liek doma. Bežnému človeku sa nič nestane ani pri viacnásobnom bodnutí, nepríjemný je len opuch a slabá bolesť. Ba naopak včelí jed mu môže pomôcť ak trpí napríklad na reumatické bolesti.

Jar je v plnom prúde, životodarná miazga začína prúdiť zo zeme do rastlín, ktoré pučia a začínajú kvitnúť. To je znamenie pre mohutný rozvoj včelstiev. Pracovité včely začínajú zhromažďovať zásoby pre seba, ale aj pre nás, aby zachovali svoj rod a možno aj ten ľudský.

Buďme ohľaduplní a vážme si tieto stvorenia, aj keď nás niekedy nahnevajú svojim nepríjemným bodnutím. My ľudia sme tvory rozumné a napriek tomu dokážeme jeden druhého bodnúť ďaleko horšie ako včela. Buďme tolerantní voči včelárom, ktorí sa starajú o včelstvá a tým zabezpečujú nám všetkým včelie produkty a zároveň aj pestovanie kultúrnych plodín. Ich práca je, rovnako ako obrovský význam včiel - opeľovačov, neoceniteľná.

Stano Teplanský

KONČÍ FUNKČNÉ OBDOBIE RADY ŠKOLY

V súlade s § 24 zákona NR SR č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve, bola pri ZŠ Bobrovec zriadená Rada školy. Táto na svojom ustanovujúcom zasadnutí schválila štatút, ktorým sa doposiaľ riadi. V článku 5, odsek 5 tohto štatútu, bola stanovená dĺžka funkčného obdobia rady na štyri roky. Čas nezadržateľne beží a v júni tohto roku jej funkčné obdobie vyprší.

Podľa §25 ods. 16 vyššie uvedeného zákona a Vyhlášky Ministerstva školstva SR, musia byť na výzvu zriaďovateľa školy vykonané v stanovenom období voľby nových členov rady školy. Nová rada školy sa potom zide na svojom ustanovujúcom zasadnutí.

Zároveň v júni tohto roku končí aj funkčné obdobie súčasnej riaditeľky ZŠ Bobrovec. Nového riaditeľa školy vymenuje zriaďovateľ na základe výsledkov výberového konania, ktoré podľa vyššie uvedeného zákona vykoná rada školy. Predpokladám, že toto výberové konanie už vykoná nová rada školy, aby sa nestalo, že ho súčasná rada vykoná už po ukončení svojho funkčného obdobia.

Na konci každého obdobia sa zvykne bilancovať, preto si dovoľm sa o to stručne pokúsiť. Doterajšia rada pracovala počas svojho funkčného obdobia na solídnej úrovni. Schádzala sa pravidelne podľa každoročne spracovaného plánu. Účasť členov rady na zasadnutiach bola dobrá, ale stalo sa aj to, že práve pre slabú účasť museli byť členovia rady aj vymenení. Na zasadnutiach rady sa pravidelne zúčastňovala riaditeľka školy a starosta obce, ako zástupca zriaďovateľa. Predovšetkým sme posudzovali základné dokumenty potrebné pre fungovanie školy ako: školský vzdelávací program, koncepčný zámer rozvoja školy, rozpočet školy, školský poriadok, každoročné vyhodnotenie výchovno - vzdelávacieho procesu a podobne. Na každom zasadnutí sa riešili takisto aktuálne problémy školy.

V poslednom období tu rezonoval hlavne schátralý stav budov a zariadení školy. Je potrebné oceniť, že obecné zastupiteľstvo na čele so starostom doposiaľ plnia prísľub daný po voľbách na svojom ustanovujúcom zasadnutí, že v popredí ich záujmu bude práve základná škola. Už je vidno prvé výsledky ich práce: zrekonštruované sociálne zariadenia, zahájená výmena okien, vypracované projekty na rekonštrukciu kotolne a budov v dvoch etapách. Na časť prác boli už zabezpečené aj finančné prostriedky. Je veľmi smutné, ba priam zarážajúce, že prácu našich otcov a aj tú súčasnú si absolútne nevážia mladí nesprátníci a vandali, ktorí si vybrali areál školy na svoje stretnutia. Na tých stretnutiach by nebolo nič zlé, keby neznečistovali a neničili to čo sa v minulosti a aj teraz vybuďovalo z našich prostriedkov a často aj z práce našich rúk. Tento problém bol nie raz riešený na zasadnutiach rady školy. Zatiaľ zostáva nevyriešený, verím však, že nie natrvalo.

Na záver by som si dovoľil v mene svojom, ale myslím si, že aj v mene vedenia školy a zriaďovateľa školy poďakovať všetkým členom rady školy za odvedenú prácu, ktorú vykonávali vo svojom voľne a bez nároku na odmenu. Odmenu nám musí byť spokojnosť a úsmev na tvárach našich detí. Nebudem členov rady menovať, ich mená nájdete na internetovej stránke školy, ako aj celú činnosť rady. Chcel by som ešte osloviť všetkých rodičov, ktorí by mali záujem skvalitniť činnosť rady školy a aj samotnej školy, že majú v nasledujúcom období možnosť stať sa členom rady. Svoj záujem prejavte u vedenia školy, alebo na obecnom úrade. Urobme všetko pre to, aby naše deti vyrastali v priaznivom prostredí a aby sme z nich vychovali slušných a vzdelaných ľudí.

**Predseda Rady školy
Stanislav Teplanský**

Pranostiky:

- Suchý apríl – mokrý máj
- Keď sa na Želmíry (27.máj)- včely začnú rojiť, dobrá ovca sa už môže dojiť.
- Daždívý jún celé leto pokazí

Viete že...

...tento rok si pripomenieme 785. výročie prvej písomnej zmienky o obci.

... pred 30 rokmi bol v obci postavený Dom smútku.

Zrnko múdrosti:

Kto chce hýbať svetom, musí pohnúť samým sebou.

SOKRATES

UDIALO SA

V slávnostnom programe v piatok **12. februára 2016** zazneli v Závažnej Porube aj piesne o murároch a verše Milana Rúfusa pri príležitosti uvedenia novej knihy do čitateľskej verejnosti. Určite ste počuli o chýrnych liptovských murároch, ktorí stavali Budapešť a pochodili celý svet. Autorský tandem Peter Mišák a Peter Vrlík poskladali zo zaprášených čriepkov fascinujúcu mozaiku murárskych príbehov v knihe *Murárske povesti a príbehy*. Knihu ilustroval Marián Čapka. S finančnou podporou Ministerstva kultúry SR ju vydala Matica slovenská v roku 2015. Za účasti autorov, starostov murárskych obcí Liptova, predstaviteľov Spolku slovenských spisovateľov zrnom z murárskej varechy uviedli do života túto vzácnu knihu, ktorú hodno prečítať. Dozviete sa veľa zaujímavých príbehov o liptovských murároch a ich „fortieli.“ Kniha sa už nachádza aj v obecnej knižnici v Bobrovci.



• Starosta obce ZP a autori knihy v pravo Peter Mišák, v ľavo Peter Vrlík.



• V strede ilustrátor Marián Čapka

V liptovských novinách MY č. 41 bol vydaný článok o plánovanom zaregistrovaní tradičných liptovských drobch.

Na základe tohto článku sa dňa **11. 3. 2016** v KD

skupinka „dievčat“ z KJD Bobrovec (Monika Moravčíková, Mária Triznová, Mária Hiková, Margita Grešová, Oľga Brziaková) rozhodla predviesť výrobu drobch do televíznej relácie „Slovensko chutí“, ktorá by mala byť odvysielaná na STV 1 dňa **26. 4. 2016** vo večerných hodinách. Týmto počínom chceli ukázať Slovákom, ako sa pripravuje bobrovecká špecialita-bobrovecké drobch.



Dňa **18. 3. 2016** na Mestskom úrade v Liptovskom Mikuláši bolo stretnutie za účasti primátora mesta a pána Štefana Packu, ktorý viedol celé stretnutie za účelom zjednotenia receptu na liptovské drobch. Na stretnutí sa zúčastnili Dana Grajková a Mária Hiková. Viedli sa rôzne diskusie a s receptúrou, ktorá má byť „uzákonená“ celkom nesúhlasili. Na najbližšom stretnutí, ktoré sa plánuje v máji budú dúfať, že k receptúre bude možné sa ešte vyjadriť a zmeniť, hlavne spôsob samotnej výroby.

Na kvetnú nedeľu **20. 3. 2016** sa už tradične otvorili dvere kultúrneho domu kde sa konal veľkonočný jarmok „Jarné inšpirácie“. Svoju šikovnosť predviedli naše šikovné dôchodkyne s výrobou výborných šišiek. Okrem toho bolo možné kúpiť si rôzne výrobky od zručných žien a tiež ochutnať nátierky a chutné fánky od ochotných gazdiniek. Tento rok sme podujatie spestrili „Knižnou burzou“, na ktorú mohli doniesť ľudia knihy, ktorých sa chceli zbaviť a zároveň si za symbolickú cenu kúpiť niečo čo ich zaujalo. **J. Grajková**



Bokami Západných Tatier

Bokami Západných Tatier dostali aj prívlastok „Najväčší skialpinistický sviatok na Slovensku“. Tieto prestížne preteky písali už svoj 9. ročník, a že sú na vzostupe popularity, o tom svedčí 206 štartujúcich. Prevýšenie 6 350 m a dĺžka cez 45 km, to všetko rozložené do troch etáp od piatka 18. do nedele 20. marca – klasický, rokmi osvedčený scenár s kulisami Roháčov. K tomu spoločenský život a sprievodné akcie v piatok a sobotu večer, no skialpový sviatok ako sa patrí.

Tento rok počasie vyšlo len v piatok - aspoň nejaký bonus. Sobota a nedeľa bola pomerne chladná a veterná. Tentokrát sa všetko začínalo aj končilo na oravskej strane, na Zverovke-Spálenej. V piatok a v sobotu sa teda končilo na Liptove, nad Žiarskou chatou. V podstate až nad Terasou a smerom dole ku chate bolo treba lyže aj preniesť čo svedčí o (už) dlhoročnom nedostatku snehu v nižších polohách. Aj keď hore nad pásmom kosodreviny to je stále všetko pekne vysnežené aj lyžovateľné.

Lídrami preteku bola dvojica Lukáš Trizna (JAMES Bobrovec) – Juraj Laštík (JAMES Dolný Kubín), ktorí viedli vo všetkých troch etapách a stali sa tak absolútnymi víťazmi pretekov. Prví vo veteránskej kategórii skončili Milan Madaj (JAMES Bobrovec) - Milan Pisarčík (Skialpinista SK) a celkove na 4. mieste. Zo žien zvíťazili Zuzana Dudášová (Skialpinista SK) – Ľubica Ďaďová (Skialpinista SK). Naše dievčatá Michaela Danková - Barbora Volajová (Skialp Bobrovec Ski Trab Team) skončili na 2. mieste.

Na koniec treba ešte popriať skoré uzdravenie Matúšovi Dankovi (Skialp Bobrovec Ski Trab Team), ktorý síce do cieľa druhej etapy došiel po vlastných, ale odtiaľ už sa viezol vrtuľníkom ATE kvôli zranenému kolenu.

**Organizátori
Bokami Západných Tatier**



Svätý Juraj – náš patrón

V nedeľu 24. apríla spoločne oslávime patróna obce, ktorému je zasvätený náš chrám. Nájdeme ho na dvoch obrazoch v kostole aj v erbe obce. Bol aj na starých pečatidlách a je aj na dnešnej pečiatke obce.

Prečo práve svätý Juraj? Žil a podstúpil mučenícku smrť pri prenasledovaní kresťanov v treťom storočí. Bol vojakom na vysokom poste, udatným a smelým. Jeho uctievanie ako mocného ochrancu sa rozširovalo už od

štvrtého storočia. Za patróna si ho vybrali rytieri, skauti a tiež naši predkovia.

Na jeho počesť bolo pomenovaných veľa miest, obcí a jeho meno patrilo medzi najrozšírenejšie krstné mena. U nás Juraj, nemecký Georg, anglický George, francúzsky Georges, taliansky Giorgio.

V Bobrovci bol zvyk na sviatok svätého Juraja prvýkrát po zime vyháňať na pašu statok.



A. Olšovská

Okresné súťaže

Čakajú členov Jednoty dôchodcov v Bobrovci už **27. apríla**. Súťaž spevokolov a skupín seniorov

v Liptovskom Mikuláši ani tohto roku, nebude bez spevácko-tanečnej skupiny JDS Bobrovec. Predvedú scénické vystúpenie „Murársky bál“.

Pripravujeme sa aj na súťaž v športových disciplínach. Dúfame, že nás opäť bude reprezentovať pán Rudolf Pikala, najlepší bežec, vo svojej vekovej kategórii, na Slovensku. A.O.

Májové sviatky

8. máj – druhý májový víkend je Dňom matiek. Kytička piesni a básničiek, tak ako každý rok poteší v kultúrnom dome mamy, staré mamy a tety...Láska a občas kvety im však patria po celý rok.

15. máj – Svätodušná nedeľa, po našom Duchu, má pre nás okrem duchovnému významu aj iný. Tradične v predvečer tohto sviatku sadia hasiči v Bobrovci máje. Ešte pred niekoľkými rokmi chodili po domoch dvojice mladých ľudí s kačičkou, uloženou na tanieri vo venčeku nezabúdok (Kačička predstavovala holubicu).

Kým hasiči sadili máje mladí zavinšovali domácim:

**Prišli sme s kačičkou ako býva zvykom,
pri sadení májov, s dychovou muzikou.
Obnoviť spomienku, tento pozdrav jara,
aby nám zem hojnej úrody dala.**

Pred mnohými rokmi bol viniš zložitejší. Dnes sa tento pekný zvyk nepraktizuje. Zato nám dlhé roky pri sadení májov vyhráva dychová muzika, pokračovateľka bobroveckého muzikantského cechu.

22. máj – sviatok Najsvätejšej Trojice.

26. máj – na tento deň padne sviatok Božieho tela. Tradične sa v obci robili oltáriky, pri ktorých sa zastavovala procesia so Sviatosťou Oltárnou. Pred ňu dievčatká sypali lupienky kvetov. Minulý rok nám prialo počasie a obec opäť zažila procesiu s Božím Telom. A.O.

Čo prinesie jún?

1. jún – Deň detí. Tento deň sprevádza veselosť, krik, smiech, súťaže a sladkosti. V obci máme materskú aj základnú školu, takže bude veselo.

19. jún – Deň otcov. U nás sa len pomaly udomácňuje. Naši dobrí a starostliví otcovia si tento sviatok zaslúžia.

29. jún – sviatok svätých Petra a Pavla. Títo svätí vraj sejú huby a otvárajú, či skôr zatvárajú brány škôl. Začína sa čas prázdnin a dovoleníek. A.O.

Matrika

Narodili sa:

- január 2016 – Laura Lisá
február 2016 – Filip Dikant
– Vanesa Nikola Krausová
– Matúš Varečka



Uzavreli manželstvo:

- február 2016 – Jozef Blahunka
a Dominika Kostolanská



Opustili nás:

- marec 2016 – Jozef Fáber, 62-ročný
– Klement Líška, 74-ročný
– Marian Mišovič, 50-ročný



Blahoželáme:

Anne Holubovej k 86. výročiu narodenia
Vlaste Márii Spilej k 85. výročiu narodenia
Márii Fašiangovej k 85. výročiu narodenia
Antonovi Fašiangovi 85. výročiu narodenia
Božene Šeligovej k 85. výročiu narodenia
Ľudmile Fašiangovej k 80. výročiu narodenia
Jánovi Uramovi k 80. výročiu narodenia
Monike Moravčíkovej k 80. výročiu narodenia
Jozefovi Taiblíkovi k 75. výročiu narodenia
Daše Spilej k 75. výročiu narodenia
Valérii Zábojníkovej k 75. výročiu narodenia
Milanovi Beťkovi k 70. výročiu narodenia
Jánovi Fáberovi k 70. výročiu narodenia
Vladimírovi Ballovi k 70. výročiu narodenia
Márii Triznovej k 70. výročiu narodenia
Dušanovi Krajčimu k 70. výročiu narodenia
Božene Gregorovej k 70. výročiu narodenia



POĎAKOVANIE

**V mene organizátorov
Bobroveckého plesu
Vám srdečne ďakujeme,
že ste nás boli podporiť
a pevne veríme,
že ste sa veľmi dobre zabávali.
Tešíme sa na Vás na ďalší rok
S pozdravom organizátori plesu**



PREVENCIA KRÁDEŽÍ A PODVODOV NA SENIOROCH



Vážení občania, nakoľko bol v Slovenskej republike v poslednom období zo strany Polície opäť zaznamenaný zvýšený nárast trestnej činnosti „krádeží a podvodov spáchaných na senioroch,“ obracia sa

Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Liptovskom Mikuláši na širokú verejnosť s výzvou o zvýšenie obozretnosti seniorov a to najmä v nasledovných prípadoch:

- Bez overenia dokladov a oprávnenia nevpúšťajte do svojich príbytkov alebo na svoje pozemky pracovníkov elektrární, plynární, domovej správy!
- Nepúšťajte do svojich príbytkov neznámych ľudí pod žiadnou inou zámienkou – podomových predajcov, ľudí s nevoľnosťou, ľudí s darčekmi pre Vás a iných!
- Nepožičiavajte peniaze ľuďom, ktorých dobre nepoznáte, väčšinou ide o podvodníkov!
- Vyvarujte sa vyberať peniaze a cennosti v prítomnosti neznámych osôb!
- Keď Vás kontaktuje neznámy človek, ktorý súrne z akéhokoľvek dôvodu (havária, operácia, výhra

v lotérii, pomoc príbuznému a pod.) potrebuje finančnú hotovosť, okamžite kontaktujte políciu (158) alebo najbližšiu rodinu. Peniaze v žiadnom prípade nikomu neodovzdávajte!

- Bez konzultácie nepodpisujte dôležité dokumenty!
- Odmietnite bezdôvodne ponúkané odprevadenie do bydliska, do domu, do bytu alebo odvoz od ľudí, ktorých nepoznáte!
- Páchatelia uvedenej trestnej činnosti si úmyselne typujú obeť, ktoré žijú osamote a majú vyšší vek, nakoľko predpokladajú, že seniori budú dôverčiví, empatickí, neopatrní a nepozorní. Páchatelia ich svojim konaním môžu pripraviť o celoživotné úspory alebo im môžu spôsobiť ublíženie na zdraví či smrť.
- V prípade, že Vás kontaktujú osobne alebo telefonicky neznáme osoby a máte podozrenie, že sa jedná o podvodníkov, kontaktujte **IHNEĎ** políciu na bezplatnom telefónnom čísle **158** alebo **osobne** na najbližšom útvere **Policajného zboru**.

ĎAKUJEME.

...slávnostné otvorenie salašnickej sezóny Bačova cesta 2016 na salaši Pastierska a symbolické „odomknutie“ lúk a pasienkov v Bobroveckej doline...



www.bacovacesta.sk

www.ppsbobrovec.sk

49009,06,1°N 19037,22,8°E

PPS Bobrovec, s.r.o., spolu s OZ Bačova cesta pre Vás pripravili už opäť skutočnú ovčiarsku udalosť:

15. mája 2016 (na Žofiu) (nedeľa 13,00 hod.) VIII. ročník

- ochutnávka tradičných ovčiarskych špecialít (syr, bryndza, baraní guláš ...)
- tradičný ovčiarsky ľudový folklór
- prezentácia tradičných ovčiarskych zvykov a súťaží
- tradičná ovčiarska tombola – I. cena – poukážka na nákup ovčích produktov zo salaša Pastierska v hodnote 150,-€
- trh remeselníkov z Bobrovca
- Majstrovstvá Bobroveckej doliny v plieskaní pastierskym bičom - V. ročník (prvý krát o putovný pastiersky bič)

Na salaši Pastierska v Bobroveckej doline si môžete oddýchnuť, vidieť a ochutnať skutočnú nefalšovanú salašnickú atmosféru.

Občania obce Bobrovec, vlastníci poľnohospodárskych pozemkov a chovatelia oviec, prídte nás navštíviť!

Prísť na salaš Pastierska do Bobroveckej doliny sa skutočne oplatí!